

2. Szwadron Kawalerii
Pluton przy D-ku Stepów Pom.

Mp. dn. 8/III 43r.

4392

Kwestionariusz

byłego więźnia w Z.S.P.R.

- 1) Albert Franczek. plut. urodz. 8/8 1900 r.
żonaty, z wywodem poligajnt. -
- 2) W dniu 17/17 1939 r. w czasie wycofywania się
z miejsca zamieszkania tj. z Twierdzy pow.
Hoboińskiego wojew. Nowogródzkiego przed
najcięższą armią sowiecką, wskazanym przez
tę armię sowiecką, jako poligajnt aresztowa-
wany, razem z eszajkami os oficerami R.O.S.
budm Twierdzy. Kpt. Nawrotek, kpt. Tronylek
i por. Sobaczek, na terenie gm. Baleszki -
pow. Hoboińskiego wojew. Nowogródzkiego. -
- 3) Po aresztowaniu wskazanym osadzonym w więzie-
niu w Hoboiźnie, gdzie przesiedlony ostatecznie,
jako osadzony za walkę z komunistami,
następnie wskazanym przewieziony do więzienia
w Mińsku w dniu 29/III 40 r. w tymże wię-
zieniu niedzielnym do dn. 6/VI 1940 r. po czym
przewieziono mnie wraz z innymi więźnia-
mi do więzienia w Witebsku, gdzie siedzia-
łem do 5/VII 1940 r. i tam wskazanym osady-
szony wyrok skazujący mnie na 8 lat
więzienia, po czym wskazanym przewieziony
do więzienia przesłanego w Leńingradzie, a
po dwóch tygodniach przewieziono mnie
do więzienia w Hobogrodzie, i pod po kilku-
dniowym pobycie, wskazanym przewieziony do
obozu koncentracyjnego w Kotlasie, a następnie

do sbornu pracy (Bagnu) pod nazwą Pre-
 caorlagier, na linii kolejowej. Postas Kuskuto.

4) Pierwsze więzienie w Kordynie uważane
 przez władze sowieckie w pierwszych naj-
 dziejszych dniach pod kierownictwem Basowa 1907.
 Kordynie, cele wilgotne nieopalone i zimne
 niezmieszane, spanie na gołych piarach i bitych
 na posadzce i szkatkach desek, skóra porasta-
 niana krostami, w celach przetrwania, wyży-
 wienie prawie dwa razy więcej wód-
 nista cyfra bez wartości tłuszczów i 600
 gramów chleba pod surowy, przekadek 10 do-
 15 minut dziennie, przeważnie rano
 o świcie kiedy był największy mroź, a
 w najniższym przeważnie, jak np.
 głębszego obrusowy, lub prochy na stożki,
 radiano w belitnie do karcera, uważano
 w głębokiej piwnicy na kilka dni, Krasie
 prowadzonego śledstwa władze K. K. W. tak-
 waniu śledowania, zaczęli się nawet wię-
 zienia w okropny sposób np. wieszali
 na łańcuchach na ścianie na kilka godzin aż
 do utraty przytomności, bili gumowcami
 piętkami, kopaniem wybijali izby, wbi-
 jali szpilki na porządkie, przytkali
 poduszki rozpalonymi ielazem, i t. p. bluzi-
 nili najokropniejszymi wywarzami pod-
 arzesem, solanką i Nizdu solnego, ja oso-
 biście takie śledstwo przekosztowałem przez
 przeciąg 27 dni, każdego dnia od 3-5 godz.
 ośmiu chcieli wymusić jaknajwięcej konfi-
 dentów policyjnych, brniejąc się, że
 bezkarnych nie wystawialiśmy mimo bicia.

widzenia się z rodzinami i przyjaciółmi żywio-
 cione wykluwanie rąpek, głównie
 lekarstwa iadła. Następnie wzięcie
 w Mińsku, cebra wilgotna o wymiarach
 3x4 m z rozdzieloną krosną skłoni, mie-
 szańca do 50 wzięcia, brak powietrza
 duszno, brud, woy i niedowidzenia
 gład, raz dziennie wodnistą rupa i raz
 skłoni woła gorzka (Kijotoko) do tego
 600 gr. chleba, kapieli iadła, przekochka
 5-10 minut wzięcia, w wzięcia
 w Hitebsku, Leńingradzie i Hologorze
 bez ruzia jak w Mińsku tj. siamota,
 duszno gład, brud, głównie kherokij iad-
 lej H oborach pracy (Kagrad) baraki
 skłoni i chłodu polnyk ruzerowania
 brerentarii, w barakach brud. i ruzerowa-
 nia gady baraki były prawie nie-
 opalane przy 60 stopniach mrozu,
 wyjątkiem mierze dwa razy dziennie
 wodnistą rupa i chleb. wędziny wyrobie-
 nia mrozy od 300-700 gr. wyśrodeknie
 iadła, ubrania najgorze ruzerowa-
 nia 12 godzin dziennie, mrozy ogromne
 niedowidzenia, głównie kherokij iadlej
 imerleliwie booko dżia, dziennie ruzer-
 owo po kilka a nawet kilkanaście
 osób, jedzenia ruzerowa 4^{oo} odbywa-
 ła się przy głównie jarek dozorcow
 który białej wzięcia silnie ruzer-
 owo, który ruzerowa i wycrepawie
 na pierwszy kraj wędziny ruzerowa
 z polnyk osrokiem jarycy —

5) Strach więzińców, w więzieniu w Kobiłce
 przeważnie inżynierów, polityka, w szczególności
 le. inżynierów, w tymże inżynierów do wojny
 polskiej, przeważnie inteligencja. Wobec
 nich jako więźniów politycznych, w tym mi-
 krowanie. między wprost więźniów dobre,
 niewiele postanowienia nieradomstwa
 się i wrażeń. Wobec przeważnie się na
 duchu, w więzieniu w Strusku, ci sami,
 i chłopcy biedoruskiej obywateli polscy
 ci ostatni obywateli obywateli
 mi bolszewickimi, utworili się do-
 mas w dokoła z inżynierami a nawet
 niekali się do bicia nas w celi, nas
 straszyć więźniów, wcale nieinterwenj-
 waliśmy kiedy widzieli że więźniowie jak chło-
 pcy, w więzieniu w Kobiłce. Lenin-
 gradzie i Kobiłce. Dobre więźniów
 tak jak w Strusku, to obratki pracy
 dobre więźniów najrozmaitry politycy
 biedoruskiej i ukraińskiej obywateli
 polscy, rosyjskie, ukraińskie, górnicy iydzi
 i inni, byli to 50% więźniowie polityczni
 a 50% karaniści rosyjscy,
 jak i rosyjskie bandycy, skazani na
 dożywocie więzienniczym, ci ostatni ukra-
 dźli się z polskimi okropnie, ukra-
 dźli imo bili, bezkarnie i odbierali,
 ostatni kawałek chleba i tak, i siegali
 jenerał ubranie roztawiające upe-
 nie bez ubrania obrabowanych
 więźniów politycznych, przeważnie polsko-
 wnytko to ukraińska imi bezkarnie gdyż
 kupem naszym dzielili się z dozorcami

6) życie w obszarze pracy jak wspomniano wcześniej, okropnie, głód, brud, od 300-700 gr chleba dziennie, dwa razy po prostu wodnisty ryż, mój przyjaciel nie dożył, w warunkach nieczystości okropnie, sklepowa zima białki nieaprobowa przy 60 stopniach mrozu, kąpiel 12 razy, wórnin, do tego w pracy lekkiej niecierpienia i łóżko robota, ubrania i artykuły osobiste rentki swoich podwładnych jmi Sach-maion, praca w obszarze 12 godzin dziennie, wynagrodzenie iadnie, praca akrobata iadnie, koleryczne życie między polakami i Polakami, wyrzucili się w tym, krasowiny, ukraińskie i iadnie obywateli polscy, którzy chcieli podobać się sowietom stali na nas, i odwrócili się do nas wrogo. -

7) Horonick wrogo. N.R.H.D. do Polaków okropnie, wrogi głosnie radawanie border. wczasia, iadnie w jakiej okropniejszej formie, bliźniectwa, pod iadnie Polaki, polak i Polaku Polskiego, oraz ogromne rezerwy propagandy komunistycznej. -

8) Pomoc lekarstwa iadnie, obszar pracy obszarze ryżnie nie wyskolone iadnie zmiernie, bez lekarstwa i iadnie ofiar, trójkonnych, wczasia iadnie byli do pracy chory przy 39 stopniach gorączki, na pracy były paraliż gorączki, stawało się coś takiego do ręki (do wodopojów) jak było, gdzie w pracy z iadnie iadnie iadnie z ramionami iadnie brudnych iadnie stawało iadnie

Trzecieliwie w oborach bardzo chro-
 leca niepanistaw narwisk rimerdyob,
 z pogrosch jost ni wiadomo ie rmas
 majas rzesmy Tedowien z okolic Lidy
 i Dr. Jarosik z Grodna, oraz urzednik
 z Biedegostoku drisacz P.P.S. Prykuda, niepo-
 szlegosowinac Polski: —

9) Lacerwisci z krajem i rodu rmas
 iadnej, nowak nieofuszerano ubran
 jmedytanych do. wigierci: —

10) Zwolniony wladca z obowio jwary
 dnia 2/12 1941 r na skutek umieszc-
 enia w uwarain rmas wy Polsko-towietnij;
 Po zwolnieniu bezposrednio wladca zis
 do Pochajz i w dniu 15/12 41 r wstaj jwara
 do armii Polskiej w klonij odnij do
 obecnej chwili. Pochajz inija wladca
 jmymsowo w dniu 14/12 40 r wy wiesionia
 na syberijs gnie jmelnywada w okropnych
 warunkach, ktora jentak droga jrom-
 niowan jma Polskie jlowawki, jwara-
 jardent, i w m-cu lipcu 1940 r zabra-
 Fen, i obecnie inija rmas zis na kawe-
 nie jwara jod oficyj wstak polskie.
 P. P. P.